

Tekstchecker

Gebruik komma's, maar wel goed

- **In opsommingen**
Zij schrijft artikelen, *essays, romans, verhalen en columns*.
- **Tussen bijvoeglijke naamwoorden**
Oma had een *mooie, oude, donkere* linnenkast.
- **Voor en na een bijstelling**
Bijleveld, *de minister van Defensie*, deed een nieuw voorstel.
- **Voor en na een bijzin**
Mijn buurman Arend, *die vroeger een collega van mij was*, heeft alles geregeld voor het straatfeest.
- **Voor en/of na een aanspreking**
Sanne, heb je het naar je zin hier? Lukt dat deze week nog, *Ronald*?
- **Tussen twee persoonsvormen**
Wat zij gepresteerd *heeft, is* heel opmerkelijk.

Dat of wat?

Schrijf **dat** als je verwijst naar een **het-woord**.

Het huis *dat* daar staat.
Het meisje *dat* mij zag.

Schrijf **wat** na **dat, datgene, iets, niets en alles...**

Dat is *alles wat* ik weet.
Ik heb *niets wat* ik leuk vind.
Dat wat je niet hebt, mis je.

...of na bijvoeglijk naamwoord, meestal een overtreffende trap, of een rangtelwoord.

Dit is het *mooiste wat* ik ooit heb gezien.
Het *allereerste wat* ik ga doen, is zwemmen.

Als of dan?

Schrijf **als** om een **gelijkenis aan te geven**

Jan rent *even* hard *als* Kees.
Daan staat op *dezelfde* hoogte *als* Peter.

Schrijf **dan** om een **verschil aan te geven**.

Jan rent *harder dan* Kees.
Daan staat op een *andere* hoogte *dan* Peter.

English please!

ik download | jij downloadt
hij downloadde | gedownload

ik upgrade | jij upgradet
hij upgradede | geüpgraded

ik e-mail | jij e-mailt
hij e-mailde | ge-e-maild

Erop of eronder

Schrijf **daarheen, hierdoor, waarover, eronder en waarmee etc. aan elkaar**.

De pen *waarmee* ik schrijf, is blauw. (dus niet: de pen waar ik mee schrijf, is blauw.)

De bouwprojecten *waarover* zij spreken, zijn omvangrijk. (dus niet, de bouwprojecten waar zij over spreken, zijn omvangrijk.)

Schrijf actief!

Door de (hulp-)werkwoorden zijn, hebben, worden, zullen, kunnen, mogen, moeten en willen te vermijden, ontstaat een actieve zin.

Niet: Over tien dagen *worden* de gesprekken hervat.

Maar: Over tien dagen *hervatten* we de gesprekken.

Niet: De klanten *kunnen* door de winkelmedewerkers geholpen *worden*.

Maar: De winkelmedewerkers *helpen* de klanten.

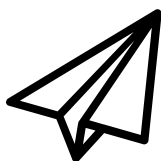
Niet: Er *zal* voor alle aanwezigen een gratis consumptie zijn.

Maar: Er *is* voor alle aanwezigen een gratis consumptie.

Geen spaties

Een samenstelling is een woord dat is opgebouwd uit twee of meer zelfstandige woorden. Samenstellingen worden in het Nederlands altijd aan elkaar geschreven.

waterkrachtcentrale
vijfsterrenhotel
derdewereldland
langetermijnplanning
rodewijnglazen
publicrelationsafdeling

Omdat of doordat

Schrijf omdat in geval van een subjectieve reden.

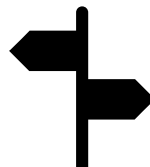
Ik kom niet, *omdat* ik geen zin heb.

Schrijf doordat in geval van een objectieve oorzaak.

Ik kan niet komen, *doordat* de weg is afgesloten.

Hoofdletters

Mevrouw *De* Laat
Arie *de* Beer
A. *de* Vries
Mevrouw Jansen-*van* den Heuvel
dhr. *Den* Braber-*ten* Haaf
dominee Van den Berg
De Telegraaf en *de* Volkskrant
De Bijbel, *een* bijbel
Zuid-Afrika
Brabants

Contaminatie, pleonasme of tautologie

Contaminatie

Er staan twee woorden of uitdrukkingen door elkaar in een zin.

Zoiets dergelijks --> *iets dergelijks* of *zoiets*
De oorzaak is te wijten aan --> *de oorzaak is*
of het is te wijten aan
Het kan mogelijk zijn --> *het kan zijn* of *het is mogelijk*

Pleonasme

Herhaling van een gedeelte van de betekenis van een woord.

De *getroffen* maatregelen
We zullen ons *uitsluitend* tot de hoofdzaken
beperken.
De *voorwaarde is* dat het voor 1 januari
binnen *moet zijn*.

Tautologie

Twee keer hetzelfde zeggen in een zin.

Voordat u een mening vormt, dient u *eerst*
goed na te denken
Naast bloemen kreeg ik *bovendien* een
boekenbon.
Lees goede boeken, *zoals bijvoorbeeld* Jane
Austen

